

Komisja Krajowa80-855 Gdańsk, ul. Wały Piastowskie 24
tel. 58/ 308-4480, fax /58 308-4219
sekprez@solidarnosc.org.pl

L.dz. PBE/59857/167/2016

Gdańsk, 2016-01-29

Pan Adam Podgórski
Zastępca Szefa
Kancelarii Sejmu

Działając z upoważnienia Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” pozytywnie oceniam propozycje zmian zawartych w *komisyjnym projekcie ustawy o zmianie ustawy o Karcie Polaka oraz niektórych innych ustaw*, autorstwa Sejmowej Komisji Łączności z Polakami za Granicą. Ich celem jest ułatwienie procesu osiedlania się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej osób posiadających Kartę Polaka oraz członkom ich najbliższej rodziny w postaci pomocy finansowej na refundację kosztów przyjazdu do Polski, na zagospodarowanie i bieżące utrzymanie oraz częściowe pokrycie kosztów wynajmu lokalu mieszkalnego. Za szczególnie cenne w procesie osiedlania się uważam możliwości zapewnienia aktywizacji zawodowej, wsparcie finansowe i organizacyjne w celu zdobycia, podniesienia lub zmiany kwalifikacji oraz kursów języka polskiego dla osób, które przebywają w Polsce na podstawie zezwolenia na pobyt stały uzyskanego na podstawie Karty Polaka - poprzez dodanie do ustawy Rozdziału 2a „Formy i tryb udzielania pomocy dla posiadaczy Karty Polaka osiedlających się w Polsce”.

Po analizie treści zaproponowanych przepisów zwracam uwagę na kwestie, które mogą budzić wątpliwości w zakresie ich stosowania w praktyce:

1. Wątpliwości interpretacyjne budzą dwa przepisy w rozdziale 2a. i relacje pomiędzy nimi. Art. 8d stanowi, że formy, wysokość i tryb przyznawania pomocy dla osoby, przebywającej w Polsce na podstawie zezwolenia na pobyt stały uzyskanego na podstawie Karty Polaka, i członków jej najbliższej rodziny określają organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego. Natomiast zgodnie z ustępem 5 art. 8a Minister właściwy do spraw wewnętrznych w drodze decyzji przyznaje oraz ustala wysokość pomocy. O ile drugi przepis wskazuje na konkretną pomoc, o której mowa w ust 1 art. 8a, o tyle ten pierwszy nie odnosi się wprost do wskazanych w innym przepisie (przepisach) formach pomocy.

2. Ponadto uzasadnionym jest (jeżeli przepis miałby pozostać w zaproponowanym kształcie) ze względu na poprawność językową, przyjęcie następującego brzmienia art. 8d: „Formy, wysokość i tryb przyznawania pomocy dla osoby przebywającej w Polsce na podstawie zezwolenia na pobyt stały uzyskanego na podstawie Kart Polaka i członków jej najbliższej rodziny określają organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego.”
3. Zgodnie z art. 8g ust. 6 pracodawca otrzymuje zwrot kosztów przeszkolenia pod warunkiem nawiązania z osobą, przebywającą w Polsce na podstawie zezwolenia na pobyt stały (uzyskanego na podstawie Karty Polaka), która nie posiada odpowiednich kwalifikacji na lokalnym rynku pracy, stosunku pracy na co najmniej 24 miesiące. Powstaje wątpliwość, w jaki sposób zostaną rozliczone koszty przeszkolenia, jeżeli dojdzie do wcześniejszego rozwiązania stosunku pracy. Być może projektodawca ten element pozostawia stronom umowy – staroście i pracodawcy. Niemniej jednak treść przepisów art. 8i wątpliwości nie rozstrzyga.
4. W art. 8h projekt przewiduje wymóg nawiązania stosunku pracy na co najmniej 24 miesiące jako warunek uzyskania wsparcia finansowego dla pracodawcy. Wydaje się, że należałoby doprecyzować, że warunek ten jest spełniony, jeśli zatrudnienie trwa co najmniej 24 miesiące (z uwzględnieniem sytuacji, w których wcześniejsze ustanie stosunku pracy nie skutkuje obowiązkiem zwrotu pomocy). Ponadto warto rozważyć wskazanie, w jakim minimalnym wymiarze czasu pracy musi być wykonywana praca na podstawie umowy, o której mowa w art. 8h.
5. Ponadto proponuję rozważyć możliwość ustanowienia tymczasowego przedstawiciela ustawowego na potrzeby postępowania prowadzonego przez konsula na żądanie osoby ubiegającej się o wydanie Karty Polaka. Nie można bowiem wykluczyć sytuacji, gdy w danym kraju (zgodnie z prawidłowo dokonaną kwalifikacją na podstawie prawa prywatnego międzynarodowego) „przedstawicielem ustawowym”, którego zgoda będzie wymagana jest nie tylko rodzic, ale (zależnie od uwarunkowań kraju, w którym konsul pełni służbę) lokalny urzędnik, miejscowy odpowiednik wójta, urzędnik miejscowej opieki społecznej lub jej odpowiednika, kierownik domu dziecka (w przypadku małoletnich) itp. Nie jest także wykluczone, że taki miejscowy przedstawiciel ustawowy będzie stosował takie czy inne formy obstrukcji postępowań związanych z Kartą Polaka.
6. Kolejną kwestią jest zmiana art. 18 ust. 4 dotycząca wydawania duplikatu Karty Polaka w razie zgubienia lub zniszczenia. W tym miejscu zwracam uwagę, że zgubienie lub zniszczenie Karty Polaka nie jest przesłanką do unieważnienia „starej karty Polaka”. Zasadne jest więc wprowadzenie procedury wydawania nowego egzemplarza Karty Polaka oraz

unieważniania zgubionego lub zniszczonego egzemplarza z urzędu przez odpowiednio konsula lub wojewodę, z tym zastrzeżeniem, że należy uwzględnić także sytuację, w której posiadacz Karty Polaka wydanej przez wojewodę zwróci się do konsula o wydanie nowego egzemplarza Karty Polaka w trakcie przebywania poza granicami Polski, gdyż proponowana zmiana (jak i obecne brzmienie przepisów) nie zawierają określenia „duplikat Karty Polaka wydaje organ, który wydał Kartę Polaka” lub podobnego czy też równoważnego. Celem uniknięcia ewentualnych sporów o właściwość między organami kwestia ta także wymaga doprecyzowania na dalszym etapie legislacji.

7. Ponadto przy okazji projektowanej nowelizacji zasadnym wydaje się usunięcie zbędnego zwrotu „na miejsce opróżnione” w ust 3 art. 11 ze względu na zasady poprawnej polszczyzny.
8. Projekt wprowadzie wskazuje źródło finansowania pomocy z budżetu państwa w ramach posiadanych w danym roku budżetowym środków, ale nie zawiera maksymalnego limitu wydatków w poszczególnych latach, będących skutkiem finansowym ustawy, co stanowiłoby zabezpieczenie realizacji celów ustawy.

Z poważaniem

Członek Prezydium Komisji Krajowej
NSZZ „Solidarność”

Henryk Nakonieczny